

TWAALFDE ZONDAG D.H.J.

‘Wat ik jullie in het duister zeg,
spreek dat uit in het licht;
en wat ge u in het oor hoort fluisteren,
roep dat van de daken.’
(Matteüs 10)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*De Geest des Heren; 2 c.
H. Oosterhuis/Jan Vermulst*

WELKOM.

*Profeten zijn niet geliefd
in eigen stad en land,
waar ze gewoon die en die zijn.*

*Profeten worden niet gehoord
door de tijd waarin zij leven en
een geheide sfeer domineert.*

*Profeten worden pas gehoord
wanneer hun stem is verstomd
en de tijd hun gelijk bewijst.*

*Jeremia in zijn dagen
en de eerste christenen
in het prille begin van
de omstreken Jezus' Beweging
baden om vertouwen.*

*Welkom u allen vanavond hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

Lied.

De Geest des Heren; 1 c.

SCHULD BEKENNEN.

't Is goed in 't eigen hart te kijken
nog even voor het slapen gaan,
of ik van dageraad tot avond
geen enkel hart heb zeer gedaan;

of ik geen ogen heb doen schreien,
geen weemoed op een wezen lei;
of ik aan liefdeloze mensen
een wordeke van liefde zei;

en vind ik in het huis mijns harten
dat ik een droefenis genas,
dat ik mijn armen heb gewonden
rondom een hoofd dat eenzaam was . . .

dan voel ik op mijn jonge lippen
die goedheid als een avondzoen . . .

't Is goed in 't eigen hart te kijken
en zo z'n ogen toe te doen.

BEZINNING.

Woord en lied

Lied.

*Verbreek de kilte; C 1
Sytze de Vries/Willem Vogel*

Praten
zoals voorgepraat,
de lachers op je hand krijgen . . .
Zeg dan liever niets.

Lied. *Verbreek de kilte; C 2*

Meewaaien
met alle winden,
de massa achterna lopen . . .
Blij dan liever thuis.

Lied. *Verbreek de kilte; C 3*

Afwachten
wat een ander zegt,
een ja-knikker worden . . .
Doe er dan liever het zwijgen toe.

Lied. *Verbreek de kilte; C 1*

GEBED.

Er is zoveel
wat je bezig houdt,
waaraan je beantwoorden moet.
Zoveel afgoden, dwingelanden
in je leven.

Er is zoveel
waar je achteraan gaat,
waartoe je jezelf verplicht.
Zoveel gevoeligheden, heilige huisjes
in je leven.

Er is zoveel
wat de rust verjaagt
de stilte verstoort;
zoveel wat ons aan U voorbij laat gaan -
aan U Hart en Ziel
van tijd en eeuwigheid.

Amen.

A.: **We zijn geen vreemden voor elkaar** *t.: M. Zagers*
al spreken we andere talen. *m.: W. Vogel*
We zijn geen vreemden voor elkaar
we zijn van één zon de stralen.

K.: We vormen een geheel
en jij en ik zijn deel-

A.: **waar één mens lijdt**
lijdt heel de wereld.

EERSTE LEZING. *Jeremia 20,10-13*

Jeremia sprak: "Ik hoor ze overal smiespelen
'Daar heb je dat jammerhout weer. Breng hem aan!
Kom op, dat doen we'.
Zelfs mijn vrienden willen niets liever dan mij pootje
lichten. Ze zeggen: 'Misschien trapt hij er in; dan
overmeesteren we hem en zetten 't hem betaald.'

Maar de Heer staat aan mijn kant. Mijn achtervolgers vallen neer en halen geen succes. Ze worden diep beschaamd; niets lukt hen. Ze maken zich voor altijd te schande; het zal hen blijven heugen !

*Heer van de hemelde machten,
die alles rechtvaardig onderzoekt
en hart en nieren doorgrondt,
laat mij zien hoe Gij hen aanpakt.
Ik heb U mijn zaak in handen gegeven.*

Zing een lied, een loflied voor de Heer, want Hij heeft het leven van een onmachtige uit de greep van booswichten gered.'

**A.: We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
al zien we met andere ogen.
We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
door één levensgeest bewogen.**

K.: We vormen een verband,
zijn aan elkaar verwant-

**A.: waar één mens sterft
sterft heel de wereld.**

HET EVANGELIE.

Matteüs 10,26-33

Jezus heeft zijn apostelen gezegd:

'Ben niet bang voor de mensen. Al wat bedekt is wordt onthuld; al wat verborgen is openbaar gemaakt. Wat ik jullie in het duister zeg, spreek dat uit in het licht; en wat je in het oor wordt gefluisterd, roep dat van de daken. Wees niet bang voor hen die wel het lichaam kunnen doden, maar niet de ziel. Ben veeleer beduchtvoor Hem die én ziel én lichaam in het verderf kan storten.

Twee mussen kosten een stuiver ! En toch valt er niet één buiten de wil van uw Vader op de grond. Bij is zelfs ieder hoofdhaartje geteld. Niet bang dus; ge bent toch méér waard dan een hele zwerm mussen. Ieder die bij de mensen van mij getuigt, zal ik als de mijne erkennen bij mijn hemelse Vader. Maar ieder die mij tegenover de mensen niet wil kennen, zal ik verloochen tegenover mijn hemelse Vader.'

**A.: We zijn een leven onderweg
al volgen we andere wegen.
We zijn een leven onderweg
en wie komt geen ander tegen.**

K.: De grond van dit bestaan
in vrede samengaan-

**A.: wie één leven redt
redt heel de wereld.**

MEDITATIE.

*We krijgen de Naam niet in handen,
niet zomaar in de mond,
we leren ermee leven,
een wel heel vreemd verbond,*

*lopen door een woestijn,
cactussen onder en
boven de stekelige zon;
lopen, niet te geloven,*

*maar gaandeweg ontdekken
de Naam die bij je is en
dan een lied aanheffen,
een blij of wanhopig gedicht.*

(Jaap Zijlstra *Gaandeweg* 1933)

‘Al wat bedekt is wordt onthuld;
al wat verborgen is openbaar gemaakt’
de overtuiging van een vroege christengemeente,
met Jezus‘ woord of intentie in gedachten.
Het zoeken naar de zin van het leven zit mensen
in het bloed en speelt hen gedurig door het hoofd.
De vraag ‘Waartoe zijn wij op aarde’
beantwoordde de catechismus tot het midden van de
vorige eeuw met ‘Om in de hemel te komen’;
daarna leerde de catechismus
‘Om hier en hiernamaals gelukkig te zijn’.
Maar om dit te bereiken, moet je wel geluk
hebben - weten ze - en ‘je kant aankeren’.
Want bewust en direct of onbewust en door de geest
die heerst meegezogen, leeft onder menen-nu
de overtuiging, dat je sterk moet staan om
te overleven en dan nog is het de vraag,
of je het geluk toevallig aan je zijde hebt.
‘Heeft het, mijn, leven zin of is alles toeval ?
Heeft het, mijn, bestaan een hart of bestaat het
uit een aaneenschakeling van toevalligheden ?’
*Er zijn moderne wetenschappers, die stellen dat uit de
ontelbaar vele richtingen die de evolutie van heelal
en leven had kunnen inslaan, de enige richting
genomen is, die het menselijk leven op aarde mogelijk
maakte. Wij zijn dus geen toeval, geen
microscopische gril van een flinterdun deeltje dat
verloren dwarrelt in de oneindige diepte van het
heelal. Nee, wij zijn op een mysterieuze wijze
verbonden met het geheel van leven en daarin
opgenomen . . . In mijn leven verlang ik naar iets, dat
mij te boven gaat, dat verder gaat
dan de horizon van mijn bestaan en ik denk dat alles
wat ik doe op een of andere manier een raakvlak heeft
met de eeuwigheid . . . Er verdwijnt niets voor altijd.
Daarom streven we in het leven andere doeleinden na
dan enkel onmiddellijk profijt.*
Dit zegt en schrijft Vaclav Havel, een dichterlijk man
die tegen de onderdrukking van zijn land
in verzet kwam, jarenlang gevangen zat, toen
op een zeer hoge stoel in de politiek terecht kwam en
nu van wege zijn ziekte teruggetrokken leeft.
Is hij een profeet of is hij niet bij de tijd ?
Zelf zegt hij, dat zijn gedachten door vele politici en
wetenschappers niet gedeeld worden, maar
hij blijft volhouden dat waar Mysterie en Wonder
uit denken en doen van mens verdwijnen,
er geen wereldwijde weg naar elkaar mogelijk is.

Abel Herzberg die het concentratiekamp Bergen-Belsen heeft doorgemaakt, schreef daar:

*'Het is hier lelijk, Een kamp is vóór alles lelijk,
van binnen en van buiten. En toch zie ik soms een lief
profiel zonder schimmel . . . word ik begroet door
glanzende ogen . . . zie ik de een de ander helpen . . .'*

Terug in Nederland kon hij dan ook schrijven:

Alles wat we zien, zeggen en beleven is fragment.

*Maar er is geen fragment of de ziel
van al wat leeft komt er in tot ontluiken.*

Er is geen moment zonder eeuwigheid.

Er is geen sterveling

- hoe gaaf of geschonden ook -

*in wie de onsterfelijke schepping
zich niet openbaart.*

Is dit getuigenis, dat we hier al vaker hebben gelezen, de nagalm uit 'n goedgevolg verleden of spreekt hier een profeet woorden die mensen openbaren wie zij ten diepste zijn, hen hárt willen geven voor het leven en de moed onbevreesd te gaan voor een beter toekomst ?

*

'Ben niet bang . . . heb vertrouwen . . .'

Deze oproep, bijna bezwering, klonk onder de eerste christenen, die 't echt moeilijk hadden en van wie niet weinigen de moed opgaven.

Het klinkt ook ons heel herkenbaar in de oren.

Maar tegen de achtergrond van wat er in ons leven en in de wereld allemaal gebeurt, gaat ons een uitspraak als 'Buiten de wil van de Vader valt er geen mus van het dak' toch wel erg ver.

Misschien is het, zó gezegd, beter te vatten:

*'Als er een onschuldig jong musje van het dak valt,
verlies dan je vertrouwen in het leven niet.'*

Moeder vroeg haar dochter om naar het klooster van de zusters te gaan en hen te vragen om een novene voor vader, die heel ernstig ziek was. Een gift uit de krappe portemonnee kreeg zij mee. Het heeft niet geholpen: vader stierf. Mis gegokt, - allemaal voor niets geweest ? Moeder bleek niet teleurgesteld, was in haar vertrouwen niet geschokt . . . want

*Hopen en vertrouwen is onze diepste aard
en staat of valt niet*

met wat er in de wereld gebeurt.

De hoop zit ons in de ziel,

is ons in het hart gegrift en

verankerd tot voorbij de horizon.

(Vaclav Havel)

Kort orgel

BELIJDENIS

Lied.

*De kerk is daar waar
Adri Bosch/Willem Vogel*

ONDERBREKING.

Brood en beker
orgelspel en collecte

BROOD EN BEKER.

*Het simpele gerei,
het brood dat is gesneden,
de stilte, de gebeden -
want de avond is nabij.*

*Uit tranen en uit pijn
dit samenzijn verkregen:
bij sober brood de zegen
twee in úw naam te zijn.*

*Waar aan de witte dis
uw teken wordt beleden
verschijnt Gij: 'u zij vrede'.
Gij Brood - gij Wijn - gij Vis.
(Ida verhardt Disgenoten)*

GEDACHTENIS.

*Bid voor de zieken
en wie van ons mankeert niets ?
Bid voor die in het ongewisse verkeren
en wie van ons tobt nergens over ?
Bid voor die zorgzaam waken
en wie van ons wordt niet gevraagd ?*

*Bid voor die ons van nabij
zijn voorgegaan in de dood.
Met eerbied noemen wij:*

*Gedenk ook allen die waar ter wereld ook
bezwijken onder geweld
omkomen van honger
sterven aan een slopende ziekte.*

*Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.*

Lied.

GEBED AAN TAFEL.

*De zon brengt warm de dag aan het licht,
hult de avond in schemer;
maan en sterren blinken in de nacht,
verbleken bij het gloren van de ochtend.*

*Bergen rijzen tot boven de wolken;
bomen wortelen diep,
reiken wuivend hemelhoog;
zeeën golven tot voorbij de einder.*

*Vogels zingen het licht tegemoet,
groeten het donker en zwijgen;
bloemen bloeien veelkleurig fier,
buigen het hoofd mettertijd.*

*Het ontroert wie ziet en hoort
spréékt en raakt ons -
verwant als we zijn aan de aarde
en verweven met U, van Wie zij spreekt.*

Lied.

*Helende Geest; 1c
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Mensen komen en gaan
beleven lief en leed;
genieten geluk en
krijgen het zwaar te verduren.*

*Ze werken en doen
zolang het gaat, zo goed ze kunnen.
Ze zoeken elkaar, willen vrede,
sprekende stilte, rust.*

*Van woestijn maken ze akker,
herbouwen op ruïnes hun stad.
En hoe ook getroffen lamgeslagen,
ze staan weer op en vervolgen hun weg.*

*Mensen zichzelf een wonder:
hoe zij zoeken en reiken naar U,
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen
en naar Wie onderweg.*

Lied.

Helende Geest; 1c

*Één kwam er in de wereld
die de hemel op aarde zag,
een rijk van recht en gerechtigheid.*

*Één die niet deed dan goed;
van geweld niet wilde weten,
omzag naar zwak en gekwetst.*

*Die door waan en waas
een spoor van licht heeft getrokken
de einder voorbij.*

*Die ondanks alle schijn en ongeloof
trouw en onbevangen leefde
in het volste vertrouwen.*

Lied.

Helende Geest; 1c

*In hem herkennen wij
onze ware aard; zien we U,
de Eeuwige in de tijd.*

*Hij heeft zijn testament gemaakt,
brood genomen en gedeeld:*

*brood, het leven gegeven
met al zijn zoet en zuur;
brood, ons kwetsbaar broos bestaan
dat eens zal zijn geheeld.*

*Hij heeft zijn visioen en leven
aan die bleven in handen gegeven;
de beker, tot de bodem toe gedronken,
overgedragen aan die na hem komen;
tot wat wij hopen vervuld zal zijn.*

Lied.

Helende Geest; 1c

*Zo'n vertrouwen
is leugen en geweld te machtig,
in geen graf of dood te vangen.*

*Zo'n vertrouwen
brengt alles aan het licht
en in liefde tot voltooiing.*

*Zo'n vertrouwen
laat de aarde glanzen van U
van U de Gerechte, God en Goed.*

*Bid dan zoals hij,
God een zoon, ons een broeder,
gebeden heeft.*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Ik bid om een kerk
die klinkt als klokken
verschillend van toon
en toch één gebeier.

Ik bid om een kerk
meerstemmig gestemd
en toch één samenklank,
één symfonie, één lofkoraal.

K:

Amen

m.: Orlando Gibbons

Ik bid om een kerk met
een open vizier
een heldere horizon
een weids visioen.

Ik bid om een kerk met
hartelijke mensen,
toegewijde leiders,
uitdagende profeten.

K:

Amen

Ik bid om een kerk waar
het hoogste lied een danklied,
de mooiste troon een bidstoel,
het laatste woord sprekende stilte is.

Ik bid om een kerk die
voluit om mensen geeft,
omziet naar zwak en ziek,
opneemt die nergens welkom is.

K: Amen

ZEGENWENS.

ZEGENEN WIJ ELKAAR
MENSELIJK EN NABIJ.
EN LAAT ALLE LEVEN
GEZEGEND ZIJN
IN DE NAAM VAN DE VADER
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST

AMEN.

ORGELSPEL